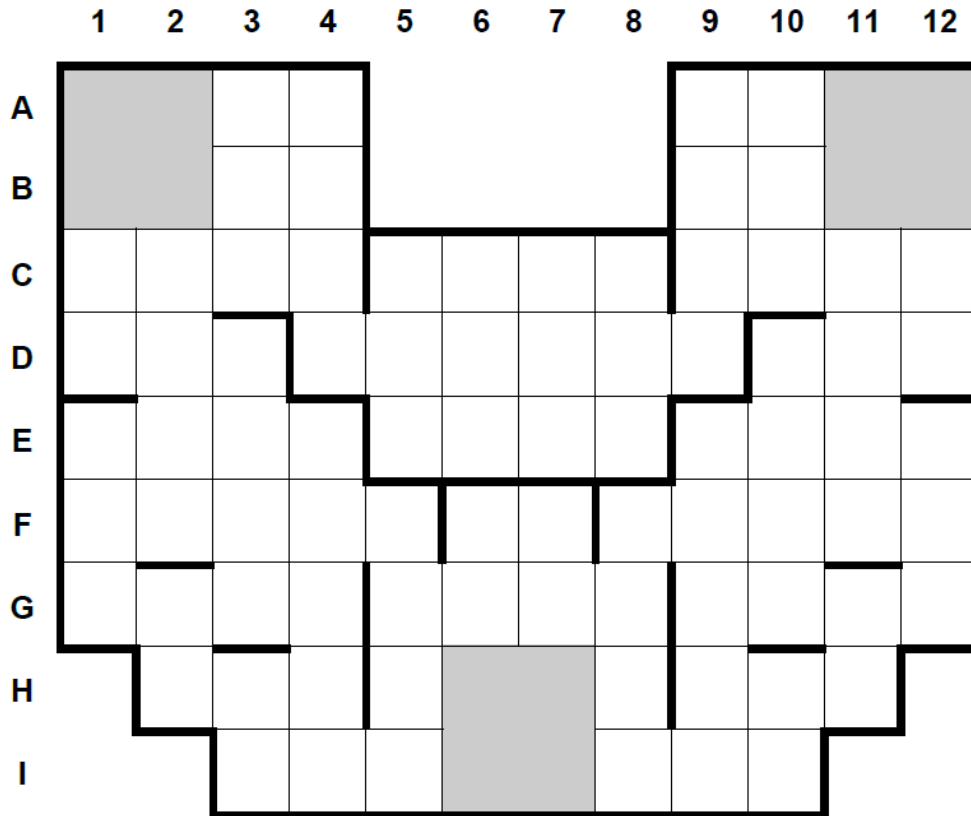

CO TO VLASTNĚ VŠECHNO ZNAMENÁ, KDYŽ SE ŘEKNE ...

... (tajenka ve třech zvýrazněných větších políčkách)? Hledané slovo je anglické, má tedy několik významů – v češtině ho nejvýstižněji/nejpřesněji nahrazuje „nevýhoda“, a to povětšinou zdravotní nebo sportovní. Pravopisná pravidla povolují i počestěnou verzi, ta se ovšem podle statistických zjištění používá zhruba desetkrát méně; autor křížovky patří k příznivcům anglického originálu.

Uvedená „nevýhoda“, chcete-li „překážka“, „omezení“ nebo i „nepříznivá situace“, vyplývá z nějaké poruchy (disaptibility), jejímž důsledkem je schopnost vykonávat určité činnosti včetně pracovních, které zdravým osobám nečiní žádné potíže, pouze částečně, případně vůbec.

Ve sportu je výraz velmi frekventovaný v dostizích. Zjednodušeně řečeno: na základě předešlých výsledků a kvůli stejné šanci na vítězství všech startujících koní nesou ti nejlepší nejvyšší hmotnost a naopak. V golfu se používá pro číselné vyjádření úrovně amatérského hráče – má povahu jakési výhody umožňující méně zkušeným golfistům vyhrát. V japonské deskové hře go slovo znamená způsob korekce výkonnostního rozdílu soupeřů. Konkrétně jde o položení stanoveného počtu kamenů slabšího hráče, který hraje vždy černými, na daná místa hrací desky zvané goban.

Se sportem úzce souvisí kurzové sázení, kde se tajenkové slovo používá pro druh sázky, u které se pomyslně posílí jedna strana. Typický příklad představuje přidání jednoho gólu papírově horšímu týmu, přičemž sázkař pak tipuje vítězství silnějšího týmu o více než jednu branku, právě o tu jednu nebo že slabší tým neprohraje.

Na internetu se lze dočíst, že slovo pochází ze 17. století jako pojmenování hazardní hry podobné našim skořápkám, při které se do čepice schovávaly peníze a lidé hádali kolik. Ale kdoví, kde pravda jest...

Vysvětlení k luštění:

Do horních větších políček je třeba napsat tři písmena, do dolního dvě – pokaždé jsou společná pro příslušné řádky/sloupce, tajenka se čte podle umístění políček ve sloupcích.

Vodorovně: **A.** Hlavní město Vietnamu; Velkorus (ukrajinská přezdívka). – **B.** Ostuda; značka insekticidu. – **C.** Anglicky „dveře“; požerák; incký bůh slunce. – **D.** Kostry hlavy (řidčeji); zamlžit; vítězný šachový tah. – **E.** Užitková rostlina; mongolský pastevec; neodborník. – **F.** Příslušník staročeské strany; značka stroncia; bobovitá rostlina. – **G.** Druh jemného kartounu; slangový výraz pro biograf; himálajská koza. – **H.** Citoslovce rezignace; bývalý prezident Kostariky; ženské jméno. – **I.** Předpověď.

Svisle: **1.** Obchodování (expresivně); sportovní vysokoškolská zkratka. – **2.** Tupit; druh lenochoda. – **3.** Tibetský kultovní objekt; způsob barvení textilu; značka nipponia (mylně objevený chemický prvek). – **4.** Vesna; mužské jméno. – **5.** Ledovec; hoboj. – **6.** Borový les; arabské oslovení pána. – **7.** Vysoké karty; ochotni. – **8.** Litevské platidlo; atletický výkon. – **9.** Rychlý pohyb; pilot. – **10.** Starořek; lahodný pokrm; předložka. – **11.** Anglicky „kapitán“; citoslovce posměchu. – **12.** Cupitat; pohřební hostina.

Pomůcka: Aon, Inta, katt.

(mk)